

EXPUNERE DE MOTIVE

la Propunerea legislativă pentru instituirea zilei de 15 august ca Ziua Maramureșului

Prin această propunere legislativă, instituim ziua de **15 august ca Ziua Maramureșului**. Alegerea acestei date nu este întâmplătoare, ci are o **profundă semnificație istorică, culturală și religioasă**, fiind un reper fundamental în identitatea maramureșenilor și, implicit, a întregii națiuni române.

Maramureșul este unul dintre cele mai vechi și mai autentice spații ale civilizației românești, un loc unde **tradiția nu este doar o moștenire, ci un mod de viață**. Aici, istoria a fost scrisă cu sângele și sacrificiul voievozilor, cnejilor și răzeșilor care au apărut cu demnitate aceste pământuri. **Maramureșul nu este doar o regiune geografică, ci un simbol al dăinuirii românești, un spațiu sacru unde identitatea națională și credința s-au împletit de-a lungul secolelor.**

I. Argumente istorice – „Historia magistra vitae est”

Istoria Maramureșului este **istoria unui ținut care a apărut și modelat spiritul românesc**, fiind considerat unul dintre cele mai importante nuclee ale formării poporului nostru. **Dovezile documentare și arheologice atestă continuitatea acestui spațiu ca vatră a românismului, încă din cele mai vechi timpuri.**

În Evul Mediu, Maramureșul a fost un voievodat **cu autonomie recunoscută** și cu un rol crucial în **fundamentarea statalității românești**. De aici au plecat Dragoș Vodă și Bogdan I, întemeietorii Moldovei, ducând cu ei **tradiția libertății și a dreptății**. Atestările documentare din secolul al XIV-lea, precum și **privilegiile acordate nobilimii și cnezilor maramureșeni de către regii Ungariei**, confirmă statutul special al acestui ținut.

Un document esențial, datat **15 august 1391**, consemnează întărirea drepturilor cnezilor și voievozilor maramureșeni asupra acestor pământuri. Acest act, emis sub domnia regelui Sigismund de Luxemburg, reflectă **recunoașterea oficială a Maramureșului ca entitate autonomă și ca bastion al tradiției românești.**

Mai mult, în **secolele XV-XVIII**, Maramureșul a fost un **spațiu de rezistență împotriva dominației străine**, iar maramureșenii au luptat pentru păstrarea limbii, credinței și obiceiurilor strămoșești.

Lupta pentru drepturile românilor din Maramureș a fost continuată și în epoca modernă, culminând cu participarea activă la **Marea Unire de la 1918**, moment la care delegația maramureșeană a fost printre cele mai active în susținerea idealului național.

II. Argumente culturale – „Non omnis moriar”

Maramureșul este considerat, deopotrivă, un **templu al tradiției românești și un sanctuar al autenticității**. Aici, arta populară a atins un rafinament aparte, fie că vorbim despre **costumele populare, meșteșugurile, muzica sau arhitectura de lemn**.

Portul popular maramureșean este unic în România, remarcându-se prin detaliile elaborate, culorile vii și simbolistica profundă. **Clopul, opincile, zadiile colorate și cămeșile brodate sunt adevărate mărturii ale identității naționale, transmise din generație în generație**. În Maramureș, **purtarea straielor tradiționale nu este un act festiv ocazional, ci o formă cotidiană de respect pentru trecut**.

Arhitectura în lemn a bisericilor maramureșene, unele incluse în **patrimoniul UNESCO**, reprezintă **una dintre cele mai autentice expresii ale geniului creator românesc**. Lăcașuri precum cele de la **Bârsana, Ieud, Poienile Izei sau Desești** sunt nu doar obiective turistice, ci **spații sacre care respiră istorie și spiritualitate**.

În plus, **Maramureșul este un izvor nesecat de tradiții și obiceiuri**, iar sărbătorile populare sunt momente de comuniune între generații. **Cântecele, horele, colindele și strigăturile maramureșene sunt forme pure de expresie ale sufletului românesc**.

Istoria Maramureșului și a Băii Mari este strâns legată de minerit. Mineritul a fost o activitate neîntreruptă în zonă, de care se leagă dezvoltarea și dinamica acestei zone.

De asemenea, în Maramureș, dar și în alte zone din țară, în întreaga lună august se sărbătorește „*Luna diasporei*”, un prilej de reconectare a celor plecați peste hotare cu cultura, valorile și tradițiile care ne dau identitate.

III. Argumente religioase – „Fides et patria”

Data de **15 august are o semnificație aparte**, fiind sărbătoarea **Adormirii Maicii Domnului**, o zi de profundă trăire spirituală pentru maramureșeni. În această zi, mii de credincioși participă la **pelerinaje și slujbe la mănăstiri**, reafirmând **credința care i-a ținut uniți de-a lungul veacurilor**.

Mănăstiri precum **Bârsana, Moisei, Rohia** devin **centre ale spiritualității românești**, locuri unde tradiția creștină se împletește armonios cu valorile naționale. **Credința ortodoxă a fost pentru maramureșeni un stâlp de rezistență în fața vicisitudinilor istoriei, un liant care a păstrat unitatea comunității**.

În Maramureș, de Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului au loc două dintre cele mai mari pelerinaje din Transilvania, la **Moisei și Rohia**. Cele două lăcașuri de cult reprezintă două dintre valorile care definesc cel mai bine identitatea Maramureșului: *credința și istoria*.

Mănăstirea Moisei este una dintre cele mai vechi mănăstiri cu viață neîntreruptă, existență neîntreruptă de peste patru secole. Mănăstirea a fost atestată documentar în 1637 ca rezidență a Episcopului Dumitru Pop. Biserica actuală de lemn a fost sfințită de Mitropolitul

Ardealului, Sfântul Ierarh Sava Brancovici, în 1672, când se pun temelile vieții mănăstirești (ACMI, Transilvania, IV, 1938), ca metoc al Mănăstirii Putna, în prezența delegațiilor din Moldova, aducători de cărți și daruri, dovadă a legăturilor cu mănăstirile bucovinene.

De asemenea, **Mănăstirea Rohia** este supranumită „*Muntele Sfânt al Maramureșului*”, fiind o mănăstire cu rezonanță pentru istoria, dar și cultura maramureșeană și românească. Este locul care a oferit trei Episcopi ai Maramureșului, locul ales de Nicolae Steinhardt pentru a-și petrece ultimii ani din viață. Începuturile mănăstirii sunt legate de preotul ortodox român Nicolae Gherman (1877-1959), paroh în satul Rohia, deal pe care se găsește așezată mănăstirea. Preotul ctitor a zidit mănăstirea în memoria fiicei sale, copila Anuța, pe care a pierdut-o, fiind chemată la Domnul în noiembrie 1922, la vârsta de numai 10 anișori. Mănăstirea Rohia are o vastă și valoroasă bibliotecă, *Biblioteca „Justinian Arhiepiscopul”*, ce numără aproximativ 40.000 de volume, cărți și reviste.

IV. Necesitatea instituirii acestei zile – „Tempora mutantur, et nos mutamur in illis”

Instituirea **Zilei Maramureșului** este nu doar o **recunoaștere a identității și a valorilor acestui ținut**, ci și o oportunitate de promovare națională și internațională.

Această sărbătoare va putea include:

1. Evenimente culturale și tradiționale

- **parada portului popular maramureșean** – defilare a maramureșenilor îmbrăcați în straie tradiționale, venind din toate zonele județului;
- **festival de muzică și dans tradițional** – eveniment în care ansambluri folclorice locale și naționale prezintă dansuri și cântece specifice Maramureșului;
- **expoziție de artizanat și meșteșuguri tradiționale** – prezentarea tehnicilor de prelucrare a lemnului, țesut, olărit, sculptură și pictură pe lemn;
- **concurs de joc și voie bună** – întreceri între tinerii satelor în dansuri tradiționale și cântece populare;
- **târgul meșteșugarilor maramureșeni** – meșteșugari autentici expun și vând produse tradiționale realizate manual.

2. Evenimente istorice și educative

- **simpozion „Maramureșul Voievodal”** – conferință cu istorici și cercetători despre importanța Maramureșului în istoria României;
- **reconstituiri istorice medievale** – demonstrații de luptă între „cavaleri” și „răzeși” care evocă trecutul eroic al regiunii;
- **lansări de cărți și expoziții de documente istorice** – prezentări de manuscrise și hărți vechi ale Maramureșului;

- **concurs de eseuri și poezie „Spiritul Maramureșului”** – elevii și studenții sunt invitați să scrie despre istoria și identitatea județului;
- **tururi ghidate în satele maramureșene istorice** – vizite tematice în satele cu biserici UNESCO și muzee etnografice.

3. Evenimente spirituale și religioase

- **slujbă solemnă** – Sfânta Liturghie de Adormirea Maicii Domnului, cu participarea clerului și a credincioșilor;
- **pelerinaj pe jos spre mănăstirile din Maramureș** – practică religioasă tradițională pentru unitatea credinței;
- **concert de pricesne și cântece religioase** – eveniment în aer liber cu artiști locali;
- **noaptea lumânărilor la bisericile de lemn** – o ceremonie în care satele maramureșene aprind lumânări în fața bisericilor istorice.

4. Evenimente gastronomice și tradiții locale

- **festival culinar „Bucatele Maramureșului”** – concurs de preparate tradiționale;
- **demonstrații de preparare a bucatelor tradiționale** – cu participarea localnicilor și turiștilor.

5. Evenimente sportive și de agrement

- **maratonul Maramureșului** – competiție de alergare care traversează peisajele pitorești ale județului;
- **drumeții organizate în Munții Maramureșului** – pe trasee care duc la locuri istorice și mănăstiri;
- **întreceri tradiționale de oină și aruncatul buzduganului** – reînvierea sporturilor tradiționale românești.

6. Evenimente sociale și comunitare

- **ziua porților deschise în muzee și case memoriale** – acces gratuit la muzeele din Sighet, Baia Mare și satele etnografice;
- **gala personalităților maramureșene** – premiera oamenilor de cultură, sportivi, artiști și profesori care promovează Maramureșul;
- **seara focurilor de tabără și a poveștilor din străbuni** – eveniment în care bătrânii satelor împărtășesc legende și povești maramureșene.

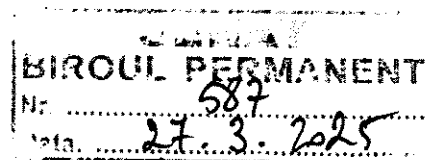
Prin organizarea acestor evenimente, Ziua Maramureșului va deveni o adevărată sărbătoare a **identității, tradițiilor și mândriei maramureșene**, oferind atât localnicilor, cât și turiștilor ocazia de a descoperi **frumusețea autentică a acestui ținut de legendă**.

Prin această inițiativă, **dorim să lăsăm generațiilor viitoare un simbol al demnității maramureșene**, un reper de necontestat al identității românești.

„Maramureșul este locul unde timpul își spune povestea în șoapte de lemn și suflet, unde tradițiile prind viață în fiecare straie cusută cu dor și fiecare biserică înălțată spre cer”

Inițiator

senator PNL, Cristian-Augustin NICULESCU-ȚĂGÂRLAȘ

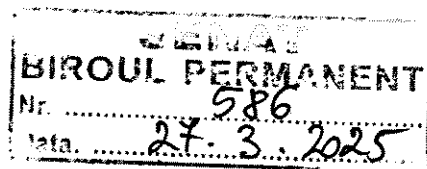
Parlamentul României *Senat*

Către Biroul permanent al Senatului,

Ionel-Ovidiu BOGDAN, deputat ales în Circumscripția electorală nr. 26 Maramureș, în conformitate cu prevederile art. 92 alin. (4) și ale art. 95 din Regulamentul Senatului în vigoare, vă rog să luați act de faptul că doresc să devin co-inițiator al ***Propunerii legislative pentru instituirea zilei de 15 august ca Ziua Maramureșului (B92/2025)***.

Cu deosebită considerație,

Deputat PNL.
Ionel-Ovidiu BOGDAN

Parlamentul României *Senat*

Către Biroul permanent al Senatului,

Nadia-Cosmina CERVA, senator ales în Circumscripția electorală nr. nr.42 București, în conformitate cu prevederile art. 92 alin. (4) și ale art. 95 din Regulamentul Senatului în vigoare, vă rog să luați act de faptul că doresc să devin co-inițiator al **Propunerii legislative pentru instituirea zilei de 15 august ca Ziua Maramureșului (B92/2025)**.

Cu deosebită considerație,

Senator SOS RO,
Nadia-Cosmina CERVA

Parlamentul României Senat

Către Biroul Permanent al Senatului,

În conformitate cu prevederile art. 92 alin. (4) și ale art. 95 din Regulamentul Senatului în vigoare, vă rog să luați act de faptul că dorim să devenim co-inițiatori ai **Propunerii legislative pentru instituirea zilei de 15 august ca Ziua Maramureșului (B92/2025)**.

Tabel co-inițiatori Propunerea legislativă pentru instituirea zilei de 15 august ca Ziua Maramureșului (B92/2025)

Nr.crt.	Nume și Prenume	Grup parlamentar	Semnătura
1	Coșa Silviu-Iulian	PNL	
2	Măgura Coen Petru	PNL	
3	Găvrutașu Vito	PNL	
4	Rusu, Petrica Lucian	PNL	
5	Ordean Zilora	PNL	
6	Bota Gheorghe	PNL	
7	Răduț Ciprian	PNL	
8	Coșea Nicolae	PNL	
9	Dovleț Petrechiu	PNL	
10	MARIA-GABRIELA HURGA	PNL	
11	Pauluc Nicoleta	PNL	
12	Abudean Mircea	PNL	
13	Vestea Mihail	PNL	
14	Officer F. Corneliu	PNL	

[illegible]